

Introitus: „*To vítězství, které přemohlo svět, je naše víra. Sestry a bratři: Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi. Amen*

(1. list Janův 5,4 a 2. list Korintským 13, 13)

Je někdo sláb, abych já nebyl sláb spolu s ním? Propadá někdo pokušení, abych já se tím netrápil? sám sebou se chlubit nebudu, leda svými slabostmi...

Mám-li se chlubit, pochlubím se svou slabostí! I kdybych se chtěl chlubit, nebyl bych pošetilý, vždyť bych mluvil pravdu. Nechám toho však, aby si někdo o mně nemyslel víc, než co na mně vidí nebo ode mne slyší. A abych se nepovyšoval pro výjimečnost zjevení, jichž se mi dostalo, byl mi dán do těla osten, posel satanův, který mne sráží, abych se nepovyšoval. Kvůli tomu jsem třikrát volal k Pánu, aby mne toho zbavil, ale on mi řekl: „Stačí, když máš mou milost; vždyť v slabosti se projeví má síla.“ A tak se budu raději chlubit slabostmi, aby na mně spočinula moc Kristova. Proto rád přijímám slabost, urážky, útrapy, pronásledování a úzkosti pro Krista. Vždyť právě když jsem sláb, jsem silný.

2. Korintským 11, 29n; 12, 6-10

Věřím v Ducha svatého

Změny poměrů

Scéna: Starověké smetiště, popel, kosti, odpadky. Tam na třech sudech sedí starší muži, plášt' si tisknou na ústa, aby necítili zápach a čtvrtý, nemocný a trpící muž Jób, bezmocně sedí v prachu a popelu. Pátý muž stojí uctivě o krok za všemi čtyřmi. Už nějakou dobu ti tři starší muži naléhali na Jóba, aby se přiznal, že něco provedl. Jak jinak by jej stihlo tak velké utrpení?! Jób ale sveřepě doznání odmítal. Občas se i blýskalo, jak na sebe byli ostří. Každopádně celé to rokování nemělo žádný výsledek.

Jakkoli vám to připadne únavné a cizí, nudné a bezvýznamné (kniha Jób bývá kritizována pro svou délku, podivnou a nejasnou řeč...) tady na smetišti se řeší budoucnost světa. Tomu shromáždění můžete říkat shromáždění zastupitelstva města či správní rady polostátní firmy nebo valné shromáždění jako v OSN. Proč že ta podobnost? Protože vypadá jako poměry v tomto světě. Tady se nediskutuje, tady se stílí větami. A občas je tu trapné ticho. Kamery tiše vrčí a kameramani se začínají ošívát, osvětlovači se dívají radši do stropu. Peníze a čas tečou. Úředníci veledůležitě nosí silné desky s dokumenty a pánové je podpisují. Fotí se, dávají nicneříkající interview. V sále je poloprázdno, plynou řeči... Ale hlavně: Nikdo nedokáže říct nic rozumného.¹

Věkem mladší Elihu, to je ten pátý muž, který stál v povzdálí a pozorně poslouchal starší muže, najednou vstoupil do debaty. Starší muži totiž ztichli a Jób se v prachu a popelu zapřísáhl svou spravedlností. To byl přesně okamžik, kdy už se nikomu nechtělo mluvit.

Věřím v Ducha svatého

Na tom starověkém smetišti, tak blízkém dnešním lokálním či mezinárodním fórům, se Elihu vyznal z víry ve stvoření. To byla víra v Ducha svatého, kterému nedáváme dost prostoru. Duch svatý a jeho projevy bývají považovány za něco prazvláštního, málem paranormálního. Naopak! Jde o prostou řeč, která se dotýká dneška.

Elihu říká toto: „*Ty, Jóbe, slyš dobře mou řeč, všem mým slovům dopřej sluchu. Pohled, otevírám ústa, pod mým patrem promlouvá můj jazyk. Má řeč tryská z upřímného srdce, mé rty mluví o*

¹ Ve svém působení v komunálních záležitostech si pamatují jednoho místostarostu (to město mělo dva místostarosty) který získal velkou podporu proto, že říkal věci tak, jak jsou. Neblamoval, neokecával, mluvil s odvahou, s vírou v Ducha svatého. A lidé jej opakovaně volili. A vždy byli rádi, že vedle starosty a jiných potentátů – byl tenhle obyčejný muž, který mluvil pravdu.

poznání vytríbeném. **Boží duch mě učinil, dech Všemocného mě oživil. Můžeš-li, odpovídej, předlož mi svou při, postav se! Hle, já budu tvými ústy před Bohem, i já jsem jen kus hlíny. Hle, nemusí tě přepadat strach ze mne, ani moje naléhání tebe tížit.**“ (Jób 33, 1-7)

Tam, kde by jiní mlčeli jako hrob a brodili se potichu ve svých naprosto skutečných potížích, Elihu mluví. Věří v moc Ducha svatého; ví, že jej Bůh Duchem stvořil a ví, že jej také zachovává. Je tu, je při díle, má co říci... Musí něco říci! A to při vědomí, že je Elihu, tedy ten mluvčí, jen „kus hlíny“ Před Jóbem je tedy jako člověk, kterého není třeba se bát, nebude nikomu přitěžovat. Naopak! Dá prostor pro to, aby Jób mluvil, pokud má co říci. Duch svatý otvírá prostor pro diskusi. Ač to zní divně, je to tak! Kde je Duch svatý, tam začíná diskuse! Žádné mlčení! Na konci celého textu to ještě jednou Elihu všechno opakuje: *Poslouchej mě, Jóbe, pozorně, mlč, já budu mluvit. Bude-li co říci, odpověz mi, promluv, **chci pro tebe spravedlnost.** Nebudeš-li mít co říci, poslouchej mě, mlč a já ti zprostředkuji moudrost.*“ (Jób 33, 31-33)

V Čechách byl minulý týden Nick Vujičič, beznohý a bezruký sedmadvacetiletý muž srbského původu. Maminka s tatínkem v Austrálii založili křesťanský sbor a jedenáct měsíců nato se jim narodil chlapec, který neměl ruce a nohy, jen pahýlek nohy se dvěma prsty. V rodině byly dvě děti – naprosto zdravé. A nikdo nevěděl, jak je možné, že se narodil Nick tak, jak se narodil. Všechny další funkce měl v pořádku, ale – něco mu chybělo. V neděli pak slýchal svého tatínka, jak říká z kazatelny, že nás má Pán Bůh rád, ale nechápal, proč nemá rád jeho. Nedal mu nohy a ruce a děti se ve škole takovému mrzákovi smály. Sice má Nick ve skříni několik párů bot, kdyby si to Pán Bůh rozmyslel... Ale zatím končetiny nemá. Ale má jistotu života, ze které se dá žít a dokonce – podporovat další. Mluví i tam, kde bychom docela jistě mlčeli.

Bůh je větší než člověk

Zpět na smetiště dějin: Elihu má dobrou paměť. Ví, že pamatovat si věci a dobře je třídit, je základním uměním lidského života. Dovede tedy Jóbovi veřejně odcitovat jeho tvrzení: „*Jóbe, řekl jsi to přede mnou a já jsem tvá slova slyšel: ‚Ryzí jsem, prost přestoupení, jsem bez úhony, bez nepravosti. Hle, Bůh proti mně záminky hledá, pokládá mě za nepřítele, sevřel do klády mé nohy a střeží všechny mé stezky.*“ (Jób 33, 8-11)

Valí se na nás proud informací zvenčí i zevnitř. Potřebujeme je třídit! Samozřejmě, že si v tom všem budete pamatovat i věci nepříjemné. Jako červený hadr vám vyskočí před oči, kdykoliv potkáte či uslyšíte jméno toho člověka, který vám ublížil. Pravda, možná se vám podaří zapomenout všechny nepříjemnosti, ale spíše ne. Nicméně víte, jakou důležitost mají. Zda se jim věnovat, či ne. Elihu stál a poslouchal a ukládal si to do paměti. Možná si to i psal... (máte Bible? Máte poznámky?)

A tak Elihu řekl své zásadní přesvědčení: „*Hle, odpovídám ti: Zde nejsi v právu, neboť **Bůh je větší než člověk.** Proč s ním vedeš spor? Že svými slovy neodpovídá? Bůh přece promluví jednou i podruhé, a člověk to nepostřehne. Ve snu, ve vidění nočním, když na lidi padá mrákota, v dřímotě na lůžku, tehdy otvírá lidem ucho a zpečetí je varování, jež jim dal, aby člověka odvedl od toho, co páchá, aby muže chránil před vypínavostí, aby jeho duši ušetřil před jámou a jeho život aby nezašel hubicí střelou.*“ (Jób 33, 12-18)

Tehdy neměli Bibli. Dnes především jednou, dvakrát, ba i třikrát Pán Bůh říká to nejpodstatnější ve svém Slově. A má možnost to opakovat všelijak. Nicku Vujičičovi, když se už potřetí pokoušel zabít, dal Bůh uvidět maminku a tatínka, jak pláčou na jeho hrobu. To byl důvod, proč neskočil...

Bůh mluví, ale člověk to nepostřehne!? Naše malá vnímavost je na vině! Jób tedy dostává varování, že *Bůh není člověkem*, aby se s ním mohl přít a dohadovat. Je větší! Ale není to trochu alibistické z Boží strany? Nemá Pán Bůh mnoho jiných nástrojů na komunikaci, když ví, že mu nerozumíme?!

Jistě má! Jenže Jób je odmítá, Jób čeká to, čeho se chce dočkat a odmítá poslouchat něco jiného. Jób by chtěl výčet svých hříchů, jaký dostáváme od telefonní společnosti, která zaznamenává hovory. Ale nechce vzít v úvahu, že nejedná s partnerem na své úrovni.

Proto Elihu pokračuje: „*Bolestmi je Jób – člověk – kárán na svém loži, stálým svárem v kostech, takže jeho život si oškliví pokrm a jeho duše vytoužené jídlo. Jeho tělo se očividně ztrácí, vystupují kosti, které nebývalo vidět. Jeho duše se blíží jámě a jeho život jisté smrti.*“ (Jób 33, 19-22) Takže trápením a bolestí se dochází k poznání? Ano. Podobné je to i s tím apoštolem Pavlem, proto to píše do svého dopisu tak otevřeně. Osten má svůj užitek. I Jóbovo trápení. I naše trápení...

Ale, i kdyby Jób špicoval uši, poslouchal, četl, psal si poznámky a třídil – stejně by se nedoposlouchal. Nepřišel by na to, co je spásou, nezachránilo by ho to. Neprotrpěl by se k tomu spasení. K smíchu jsou všechna metodická vyučování, mohou napomoci, ale nemohou spasit. Sice by bylo dobře, kdyby připustil, že se mohl přeslechnout, že nemoudře požadoval rovné šance po Bohu, který jej přesahuje, ale stejně by to zásadně nepomohlo. Elihu po Jóbovi nevyžaduje, aby se spasil nějakým výkonem.

Ani já nemám za úkol dnes zvěstovat ponaučení, nasměrování, stavbu teleskopických talířů naslouchajících nebesům. Mám za úkol zvěstovat milost. Přátelé, poslouchejte mne, budu číst ještě kousek: „*Bude-li s ním anděl, tlumočnick, jeden z tisíců, a poví-li, že je to přímý člověk, tehdy Bůh se nad ním smiluje a řekne: ‚Vykup ho, ať do jámy nesestoupí; mám za něho výkupné.‘ Jeho tělo bude svěžejší než v mládí, vrátí se do dnů dospívání. Bude-li prosit Boha a on v něm najde zalíbení, ukáže mu svou tvář za hlaholu polnic a člověku vrátí jeho spravedlnost. Bude zpívat před lidmi a řekne: ‚Hřešil jsem a převracel, co bylo přímé, ale nebylo mi odplaceno stejným.‘ **Bůh vykoupil jeho duši, aby neodešla do jámy, jeho život smí hledět na světlo. To vše učiní Bůh pro muže dvakrát i třikrát, aby odvrátil jeho duši od jámy a přivedl ke světlu, do světla živých.*** (Jób 33, 23-30)

Vykoupení, to je naše i Jóbova záchrana. Vykoupení – to je hlas Ducha svatého! To se do těch zapšklých a ztichlých síní má pronést. „*Lidé, nepomůžete si sami, spolehněte na prostředníka Ježíše Krista a na Boží vykoupení, které pro nás všechny má Pán Bůh na svých účtech. Má za nás své výkupné!*“ Věřím v Ducha svatého, protože ten pak provádí vše, co souvisí s našim vykoupením.

Ano, teď bych čekal, že se zeptáte právě na ty souvislosti. Někde je výkupné, je pro mne připraveno, někde leží na účtech a jak jej tedy získat; a jak si o ten grant požádat?! Jak se to dělá?! Čím se to spouští?! Ničím! Nemůžeme to rozhýbat pro sebe a ani pro druhé. My sami z jámy nezachráníme nikoho. Je třeba počkat na Božího prostředníka. Je třeba na něj čekat vzpřímeně. Všimněte si, že Jóbovi říká Elihu: *Můžeš-li, odpovědej, předlož mi svou při, postav se!* (Jób 33, 5) Všelijak zhroucené je třeba pozvednout. A pak, až nadejde chvíle, kdy se o nás začne jednat, když budeme vědět, že odmítat takový obchod by bylo bláznovstvím, navzdory všem pochopitelným obavám je třeba sednout za stůl a obchodovat. Obrazně, *když Pán Bůh vytáhne peněženku*, když se jasně licituje „*za kolik*“ je třeba říci prosté *Ano*. Takový obchod je třeba přijmout, vzít a akceptovat. Udělejte to!

Hle, ta hořkost přehořká mi byla ku pokoji. Ty sám vytrhl jsi z jámy zániku mou duši, za sebe jsi odhodil všechny mé hříchy. (Izajáš 37, 17)